

Efter udvalgets opfattelse bør det være udgangspunktet, at politiet hurtigst muligt skal underrette forældremyndighedens indehaver, hvis barnet skal tilbageholdes eller afhøres. Hvis begge forældre har del i forældremyndigheden, vil underretning til den ene være tilstrækkeligt. Udvalget finder endvidere, at barnets forældre så vidt muligt skal have adgang til at overvære politiets afhøringer af barnet.

Efter Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2003 (pkt. 2.5.) kan underretning af barnets forældre om tilbageholdelse af barnet udsættes, i det omfang efterforskningen nødvendiggør det.

Efter udvalgets opfattelse bør det fastsættes i loven, at underretning af forældrene kan udsættes, eller forældrene kan nægtes adgang til at overvære afhøringer af barnet, hvis dette er påkrævet af hensyn til efterforskningen. For eksempel bør politiet kunne undlade at underrette barnets forældre om afhøringen eller nægte forældrene adgang til afhøringen, hvis der er særlige grunde til at antage, at forældrenes tilstedeværelse vil forhindre eller væsentligt besværliggøre afhøringen af barnet, eller hvis barnets forældre selv er mistænkte i sagen.

Udvalget anfører endvidere, at underretning af barnets forældre i visse tilfælde ikke vil være det bedste for barnet. Det drejer sig navnlig om tilfælde, hvor barnet har været udsat for alvorligt omsorgssvigt eller krænkelse fra forældrenes side – f.eks. i form af vold eller seksuelt misbrug – eller hvor der i øvrigt er risiko for utilbørlige reaktioner fra indehaveren af forældremyndigheden. Der vil formentlig ofte være tale om børn, der er anbragt uden for hjemmet. Udvalget foreslår på den baggrund, at underretning af forældrene om tilbageholdelse eller afhøring af barnet kan udsættes eller adgang til at overvære afhøringer af barnet nægtes, hvis underretning eller adgang til at overvære afhøringen undtagelsesvis må antages at stride mod væsentlige hensyn til barnet.

Undladelse af at underrette forældrene om tilbageholdelse eller afhøring af barnet mv. bør normalt kunne ske efter forudgående drøftelse med en repræsentant for kommunalbestyrelsen. Hvis forældrene nægtes adgang til at overvære en afhøring, er det udvalgets opfattelse, at der altid bør være en repræsentant fra de sociale myndigheder til stede under afhøringen. Udvalget lægger i den forbindelse vægt på, at barnet i disse situationer normalt vil have et særligt behov for støtte, og at der må antages ofte at være brug for at iværksætte sociale hjælpeforanstaltninger for barnet.

Der henvises nærmere til betænkningens side 92-96.

2.5.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan i det væsentlige tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets synspunkter. Justitsministeriet er enig i, at der bør fastsættes regler i retsplejeloven om underretning af forældremyndighedsindehaverens indehaver og af de sociale myndigheder i forbindelse med tilbageholdelse og afhøring af mistænkte børn under den kriminelle lavalder, og at pligten til at underrette de sociale myndigheder alene bør omfatte tilfælde, hvor mistanken mod barnet angår en overtrædelse af straffeloven eller et forhold, der efter særlovgivningen kan medføre fængselsstraf.

Efter udvalgets forslag kan underretning af barnets forældre om tilbageholdelse og afhøring af et barn udsættes, samt adgangen til at overvære afhøringen nægtes, hvis hensynet til efterforskningen gør det påkrævet. Det samme gælder, hvis underretningen eller adgangen til at overvære afhøringen undtagelsesvis må antages at stride mod væsentlige hensyn til barnet. Som eksempler på sidstnævnte tilfælde nævner udvalget alvorlige tilfælde af omsorgssvigt eller krænkelse fra forældrenes side eller hvor der i øvrigt er risiko for utilbørlige reaktioner fra forældremyndighedsindehaveren.

Justitsministeriet er enig i, at både hensynet til efterforskningen og hensynet til barnet selv bør kunne medføre, at underretning udsættes, eller at adgangen til at overvære afhøringen nægtes. Justitsministeriet har ændret formuleringen af den pågældende bestemmelse i forhold til udvalgets forslag med henblik på klarere at markere, at vurderingen af hensynet til efterforskningen og hensynet til barnet er sideordnet, således at de hver især og med samme styrke kan begrundes, at underretning udsættes mv. Justitsministeriet har bl.a. ikke medtaget ordet "undtagelsesvis", idet begge tilfældegrupper udgør undtagelser fra hovedreglen, og også fordi det på forhånd er vanskeligt at vurdere, hvor ofte det vil forekomme, at der er grund til at udsætte underretning af forældrene eller nægte adgang til at overvære afhøringen.

Justitsministeriet foreslår således, at underretning om tilbageholdelsen eller afhøringen kan udsættes, og adgang til at overvære afhøringen nægtes, hvis dette er påkrævet af hensyn til efterforskningen eller må antages at stride mod væsentlige hensyn til barnet.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 821 d.